

Pohjois-Kymenlaaksossa sijaitsevan

Verlan seudun kyläsuunnitelma 2011

Verlan seudun kyläyhdistys ry. on tehnyt kyläsuunnitelman vuonna 2005 Bircaterra ky:n tukimateriaalin avulla. Työskentelyä on ohjannut Leena Borg ja hanketta on rahoittanut Pohjois-Kymen Kasvu ry. Suunnitelma on päivitetty sen jälkeen joka vuosi.

1. Suunnitelman tarve

Kyläsuunnitelmaa tarvitaan ohjaamaan kylän tulevaa kehittämistä. Se on kyläläisten oma julkilausuma siitä, missä nyt ollaan ja mihin halutaan mennä, ja se on tehty kyläläisiltä kyläkyselyn ja kyläkokouksien avulla saatujen tietojen perusteella. Kyläsuunnitelman avulla kylä voi neuvotella kunnan ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa eri toimenpiteiden tarpeellisuudesta ja toteuttamisesta. Esimerkiksi Kouvolan vaikuttajille on tehty vuonna 2010 kyläesite kyläsuunnitelman pohjalta. Lisäksi esimerkiksi EU-rahoituskanavat vaativat rahoitushakemuksen liitteeksi kyläsuunnitelman, joka on tehty kyläläisten yhteistyönä.

Kyläsuunnitelmaa päivitetään vuosittain kyläyhdistyksen vuosikokouksen yhteydessä, joten kaikki kyläläiset voivat myös jatkossa olla mukana tekemässä sitä. Kyläsuunnitelma on luettavissa verkossa Verlan kylän sivuilla. Suunnitelmasta tiedotetaan seudun vakituksille ja vapaa-ajan asukkaille ja muille toimijoille mm. sähköpostilistan kautta.

2. Toteutetut toimenpiteet ja muutokset tilanteessa vuosien 2005-2010 aikana sekä tavoitteet tulevalle:

Vuoden 2010 alusta Kouvolan kunta on käsittänyt entiset Jaalan, Valkealan, Kouvolan, Kuusankosken, Anjalankosken ja Elimäen kunnat. Verlan seudun kannalta tämä tarkoittaa, että kahden kunnan sijasta aluetta hallinnoi vain yksi kunta, joka huolehtii kunnallistekniikasta, jätehuollosta, palveluista ym. Kylille on perustettu yhteinen neuvottelukunta, johon myös Verlan seudun edustaja osallistuu.

Uudessa suurkunnassa kylätoiminnasta vastaa maaseutuyksikkö. Lisäksi Jaalassa perustettiin oma säätiö kehittämään ja turvaamaan entisen Jaalan kunnan alueen toimintaa. Jaalalla, Elimäellä ja Valkealalla on myös yhteinen säätiö maaseudun kehittämistä varten. Verlan seutu toimii edelleen yhteistyössä myös Valkealan kylät ry:n, Kymenlaakson Kylät ry:n ja Pohjois-Kymen Kasvu ry:n kanssa.

Asuminen ja yhdyskuntatekniikka:

Verla on ollut mukana Servilla / Oma kylä – kehittämishankkeessa, joka tähtää kylän kehittämiseen ja uusien asukkaiden saamiseen kylälle. Verlan seudulla toimii oma tonttiasiamies. Seutu esitellään myös internetiin tehdyssä Kouvolan seudun muuttajaportalissa osoitteessa <http://www.kouvola.fi/kouvolainfo/kaupunginosat.html>

Verlan kylän keskustassa on tehty vesi- ja viemäritöitä, jotta kiinteistöt voivat helpommin liittyä kunnalliseen verkkoon. Kylän keskustaan tarvitaan vielä vesipiste veden hakuun. Mattojenpesupaikka vesiviemärointineen on myös tarpeen. Nämä kaksi on tarkoitus yhdistää samaan paikkaan.

Pyörylän ja Pahasaaren alueiden vesihuoltoa varten on perustettu Lintukymin vesihuolto-osuuskunta, jonka toiminta on käynnistymässä. Nisuksen talouksien tarve, halukkuus ja mahdollisuudet liittyä kunnallistekniikkaan tai perustaa vesiosuuskunta tulee selvittää.

Yhdyskuntatekniikan ja asumisen osalta suotavaa olisi lisäksi tievalaistuksen lisääminen ja parantaminen maisemaan sopivalla tavalla ja sekä vakituisten että vapaa-ajan asukkaiden tarpeiden huomioiminen. Veneenlaskupaikkaa tulee parantaa ja kylän asioimislaituri uusia.

Kaakkois-Suomen tiepiiri on tehnyt Verlan tieympäristön kohentamisen tarveselvityksen, jossa tutkittiin mm. mahdollisuutta muuttaa tehdasmuseon turistiliikenne kulkemaan kylään Valkealan puolelta ja siirtää pysäköintialue samoin Jaalan puolelta Valkealan puolelle nk. Lipun notkoon. Suunnitelman yhteydessä tarvitaan myös kaavamuuotos. Kaavamutoksen yhteydessä on huomioitava kylän maisema, asiointiliikenteen tarvitsemat pysäköintipaikat, liikenneturvallisuus, veneliikenteen tarpeet sekä kesätorin sijainti.

Verlan kylä osallistui kesällä 2007 kyselyyn maaseudun turvallisuudesta ja siten seudun turvallisuussuunnitelman kehittämiseen. Maaseudun erityisluonteeseen turvallisuusasioissa (esim. liikenne, hälytysajoneuvojen nopean paikalle tulon edellytykset jne.) tulee kiinnittää erityistä huomiota.

Palvelut:

Uuden Kouvolan kunnan tulee taata kunnallisten palvelujen saanti myös Verlan seudulla. Kunnat useat palvelut ovat kilometrien päässä, tarvitaan myös kuljetuksia ja/tai julkisia liikenneyhteyksiä niiden äärelle. Kesästä 2010 lähtien Verlaan ja Verlasta onkin päässyt pitkästä ajasta joka arkipäivä julkisella liikenteellä. Kunnan toivotaan edistävän myös muuta yritys- ja palvelutoimintaa myös kunnan reuna-alueilla.

Verlan kyläkauppa on lopettanut toimintansa näiltä näkymin syksyllä 2010. Kylälle olisi erittäin tärkeää, että yritykselle löytyisi jatkaja.

Verlan Krouvi aloitti toimintansa keväällä 2010 vanhassa osuuskaupan talossa (Wanha Kievari Verlan entinen kiinteistö). Ravintolatoiminta saattaa kuitenkin loppua jälleen keväällä 2011. Mm. ravintolan lounaat ovat olleet hyvin suosittuja ja toiminnan jatkuminen olisi edelleen suotavaa.

Krouvin lisäksi ravintola-/kahvilapalveluita Verlassa on vuonna 2010 tarjonnut museoalueen Myllykahvio, joka on osallistunut aktiivisesti myös kylän tapahtumien järjestämiseen. Myllykahviossa on ollut langaton verkkoyhteys asiakkaiden kannettaville tietokoneille, mutta myös jonkinlainen yleinen asiakaspäätarvittaisiin kylälle. Kahvio on kuitenkin auki vain kesäaikaan ja tehdasmuseon aukiolon kellonaikoja noudatellen.

Ruukkikylän yrittäjät ovat jatkaneet toimintaansa ja yhteistyötä jatketaan heidän kanssaan (esim. Verla-päivä, Verlan laskiainen).

Hyötis -jätteiden kierrätyspiste on Verlan sahan tienhaarassa.

Matkailu:

Maailmanperintökohde Verlan hallintoa on uudistettu ja se on saanut mm. uuden johtajan vuonna 2008. Yhteistyö maailmanperintökohteen kanssa on jatkunut ja laajentunut mm. yhteisten tapahtumien ja Seuratalon kunnostamisen merkeissä. Verlan kyläläisille tarvittaisiin kuitenkin edustus tai vähintään yhteys myös maailmanperintökohteen hoitokuntaan.

Kouvolan kaupunki on tapahtumanjärjestäjänä tuonut kylään uuden tapahtuman elokuun alkuun, kun vuonna 2009 järjestettiin ensimmäistä kertaa Verlan aika -tapahtuma.

Kalliomaalausten saavutettavuutta tulee parantaa. Katselupaikalle tarvitaan välttämättä kaiteet, jotta sitä voidaan turvallisesti käyttää.

Verlan lomakylä toimii nykyisin Verlan tehdasmuseon alaisuudessa. Lomakylän toiminta on Verlan seudulle tärkeää ja sen toivotaan jatkuvan monipuolisesti sekä kehittyvän ympärivuotiseen suuntaan. Talvikauden tapahtumana aloitti onnistuneesti Verlan laskiainen eri tahojen yhteistyönä helmikuussa 2010. Selänpään kyläyhdistyksen kanssa on kevättalvesta 2009 lähtien järjestetty yhteinen kylmän veden / avantosauna paikallisille ihmisille lomakylän saunalla.

Verlan seudulla toimii myös muita matkailualan yrityksiä kuten Lampila Golf sekä Viiniverla Oy, joiden toiminta virkistää seutua. Viiniverlan kiinteistö on kuitenkin keväällä 2011 myynnissä ja toiminta todennäköisesti lakkaa.

Verlan maailmanperintökohteen ja Verlan kylän omien sivujen (Valkealan kylä -sivusto) lisäksi esimerkiksi Kymenlaakson kylien ja Kouvolan kunnan luomilla sivuilla esitellään Verlan seudun kyliä ja niiden toimintaa ja/tai matkailutarjontaa. Verlan seudun kyläyhdistyksen alueen nähtävyyksille on saatu myös tienviittoja.

Verlan seudun kyläyhdistys ry:n Verlan seudun opas on jaettu seudun vakituisille asukkaille postilaatikoihin vuonna 2006, minkä jälkeen sitä on saanut Verlan kesätorilta. Opas on luettavissa myös verkossa osoitteessa <http://www.valkealankylat.fi/vakylat/verla/Verlan%20opas.pdf>

Ulkoilu ja liikunta:

Verlan seudun kyläyhdistys ry, Werlan Kiri ry. ja Jaalan Jaloiset ry. ovat kunnostaneet ulkoilurannan Koulunlahdelle Levonkallion juurelle ja Verlan seudun kyläyhdistys on lunastanut alueen tontin kunnalta omakseen vuonna 2008. Ranta on ristitty Levonrannaksi ja se toimii uimarantana, melontasatamana ja kyläläisten venerantana. Rannassa on grillikatos ja sinne tarvitaan vielä huoltorakennus, johon saadaan puuliiteri, kompostikäymälä sekä varastotila. Levonrannan läheisyyteen tarvitaan myös pysäköintitilaa. Selänpään kyläyhdistys on kunnostanut Saanjärven Torpanlahdelle uimarannan.

Repovedeltä on merkitty patikkareitti Verlaan. Reittiä tulisi kehittää eteenpäin ”polkumaisemmaksi”, jolloin siitä tulee kutsuvampi. Pyörylänmäelle on raivattu polku ja lisää ulkoilureittejä etsitään. Sopiva reitti kulkisi Levonrannasta Jaalan myllylle. Reitistä voisi olla liityntäpolkuja Verlan keskustaan, Sonnanjärvelle, Nisukseen, Pyörylään sekä Pahasaareen. Talvisin reitti toimisi latupohjana. Retkireiteistä ja latupohjista tarvitaan sopimukset maanomistajien kanssa. Reittien ylläpidosta, kuten merkintöjen huollosta ja pienraivauksesta sekä latujen teosta tulee tehdä selkeät sopimukset ja vastuunjako.

Melontareittejä tulee edelleen kehittää ja vanhaa reitistöä tehdä tunnetuksi tekemällä reittikarttoja, merkitsemällä rantautumispaikat ja kunnostamalla koskien ohituspolut (mm. reitti Lintukymi – Verla – Suolajärvi - Jukajärvi - Jaalan mylly – Lintukymi). Verlan keskustassa olisi käyttöä kanootinkuljetuskärrylle, jolle tarvitaan säilytyspaikka.

Kunnan uimahalliretkikuljetusten on pyydetty hakevan kyläläisiä myös Verlasta.

Kokkokallion lenkki on raivattu luontopolkua varten. Reitti maantieltä hiidenkirkulle on merkitty. Pajulahdenniemeen on rakennettu portaat ja Pyörylän maitokoppi on kunnostettu.

Urheilu- ja voimisteluseura Werlan Kiri toimii edelleen Verlan seudulla ja paikalliset yhdistykset jatkavat yhteistyötä.

Yhdistys- ja yhteistoiminta:

Alueen toimijoiden yhteistyötä sekä keskinäistä tiedonkulkua tulee kehittää edelleen. Verlan seurantaryhmää tai sitä vastaavan elintä tarvitaan myös uudessa suurkunnassa. Verlan kyläläisille tarvitaan edustus tai vähintään yhteys myös Verlan maailmanperintökohteen hoitokuntaan. Alueen aktiivisimpien toimijoiden kuten maailmanperintökohteen toimijoiden kanssa pidetään edelleen myös omia tapaamisia esim. seuratalon kunnostuksen ja yhteisten tapahtumien suunnittelun yhteydessä.

Seuratalon kunnostamiseksi on aloitettu yhteinen hanke Werlan Kirin kanssa keväällä 2009. Verlan maailmanperintökohteen kanssa on tehty talon pitkäaikainen käyttösovitus. Seuratalon kunnostaminen on tärkeää kylän yhdistyselämälle. Samalla talon toimintaa kehitetään monipuolisemmaksi. Talon alakerta otetaan käyttöön keväällä 2011 ja yläkerran kunnostamiseksi on hyväksytty jatkohanke. Vuoden loppuun mennessä myös seuratalon yläkerta pitäisi saadaan siis kokous- ja harrastuskäyttöön.

Nk. Raamiriiden tanssilattia on purettu ja saharakennuksen käyttömahdollisuuksista ei ole varmuutta enää kesän 2010 jälkeen. Kesätori jatkaa kuitenkin toimintaansa jossain muussa paikassa. Niin kauan kuin pysäköintipaikka ja muut keskeiset toiminnot sijaitsevat ensitellä Jaalan puolella, ei seuratalo tarjoa houkuttelevaa toripaikkaa. Kyläkonttori Werlan kyläkaupan rakennuksen yläkerrassa on edelleen kyläyhdistyksen käytössä kokouksia ym. varten.

Kylällä järjestetään lukuisia tapahtumia vuoden aikana. Suurin osa tapahtumista sijoittuu kesäaikaan, jolloin kylä on vilkkaimmillaan ja ne ovat yleensä avoimia myös nk. suurelle yleisölle (esim. Verla laulaa ja soi, Verla-päivä, Verlan aika), mutta myös seudun kyläläisten ja seudun vapaa-ajan asukkaiden omia tapahtumia (esim. makkaranpaistoa, lettukestejä, retkiä, opintopiirejä kuten Kyläkonttorilla kokoontunut Raamatun lukupiiri) tarvitaan.

Harrastusmahdollisuuksia sekä tapahtumia järjestetään kyläläisille myös kevät-, syys- ja talviaikaan silloin tällöin. Joulumyyjäisistä voisi kehittää laajemman joulumarkkinatapahtuman yhteistyöllä muiden toimijoiden kanssa. Tapahtumien järjestämisessä kannattaa huomioida myös muut alueen kylät kuin Verla.

Verlan kummikylän Suomenlinnan kanssa on viritetty uudelleen yhteyksiä. Keväällä 2008 suomenlinalaiset olivat retkellä Verlassa ja syksyllä 2009 toteutettiin retki Verlasta Suomenlinnaan.

Tiedottaminen:

Kaikilta seudun toimijoilta ja taustavaikuttajilta (mm. kunta, yhdistykset, yrittäjät, Verlan maailmanperintökohde, Museovirasto ym.) odotetaan aktiivista tiedottamista.

Seudulla luettavia lehtiä ovat mm. Kouvolan Sanomat, Kotiseutulehti Jaalalainen, Valkealan Sanomat, Iitinseutu, Pk-lehti ja Vartti Kouvola. Kymenlaakson radio kertoo myös alueen asioista. Kerran vuodessa ilmestyvästä Jaala Tänään -lehdestä löytyvät helposti Jaalan

palvelut ja muut tärkeät tiedot. UPM-Kymmenen Verlan Sanomat ei ikävä kyllä ole ilmestynyt enää.

Seudulla on lukuisia ilmoitustauluja: Nisuksessa (2 kpl), Verlassa, Pyörylässä, Pahasaarella, Palojärvellä, Lammin sillalla, Jukajärventien risteyksessä ja Leponiemen tien haarassa.

Verlan seudun sähköpostilistalla voivat ilmoittaa tapahtumistaan seudun yhdistysten lisäksi myös yrittäjät ja muut toimijat. Listalle voi liittyä lähettämällä postia osoitteeseen verlanseudunkylayhdistys-owner@yahoo.com.

Verlan kylän internet-sivut löytyvät Valkealan kylien sivustolta osoitteesta <http://www.valkealankylat.fi/vakylat/verla/verla.htm> Kouvolan kunnalla. Verlan maailmanperintökohteella ja lukuisilla seudun yrittäjillä on myös omat verkkosivunsa. Tapahtumatiedotusta löytyy myös Kouvolan kaupungin sivuilta, Pohjois-Kymen Kasvun tiedotteista, Valkealan kylien sivuilta sekä Jaalan infosivuilta.

3. Kylän kehittämistavoitteet ja toimenpiteet 2011

Kylän tärkeimmät kehittämistavoitteet	Toimenpiteet
<p>1. Väestö ja asuminen</p> <ul style="list-style-type: none"> - uusien asukkaiden houkuttelu - vanhojen asukkaiden viihtyvyys <p>2. Elinkeinot ja palvelut</p> <ul style="list-style-type: none"> - palvelujen säilyttäminen kylässä: kauppa ja ravintolat - kunnan palvelujen säilyminen ja asiointi oman kylän ulkopuolella: julkisen liikenteen ja asiointiliikenteen säilyminen - Verlan lomakylän ja maailmanperintökohteen monipuolinen toiminta - kalliomaalauksen saavutettavuus - palvelujen saavutettavuus Verlassa 	<p>1. Väestö ja asuminen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Servilla / Oma kylä elinkeinon kehittämishanke? - Kouvolan seudun muuttajaportaali ja tontti sekä tonttiasiamies - tyhjiä talojen omistajien aktivointi - loma-asuntojen vuokraustoiminta - osallistuminen ja kuulluksi tuleminen tehokkaasti tiedottamisen ja eri tahojen kuten kylien neuvottelukunnan kautta - tavoitteena osallisuus Verlan maailmanperintökohteen hoitokuntaan - mukavat tapahtumat, naapuriapu <p>2. Elinkeinot ja palvelut</p> <ul style="list-style-type: none"> -toiminnan tukeminen, uusien yrittäjien etsiminen - asian ajaminen kunnassa - yhteys UPM-Kymmeneeseen, toiminnan tukeminen ja yhteistyö - yhteys Museovirastoon ja UPM:ään -asioimislaiturin uusiminen

<p>3. Yhdyskuntatekniikka</p> <ul style="list-style-type: none"> - liikenneturvallisuuden kehittäminen - katuvalaistusta lisää sekä vesihuollon (esi- vesipiste) kehittäminen ja matonpesupaikan tarve 	<p>3. Yhdyskuntatekniikka</p> <ul style="list-style-type: none"> - Verlan tieympäristön kohentamisen tarveselvitys ja kaavamuu- tos - kevyen liikenteen huomioiminen - yhteydet kuntaan, matonpesupaikan suunnittelu käynnistetty - selvitetään Nisuksen talouksien halukkuus ja mahdollisuudet liittyä kunnalliseen vesi- ja viemärijärjestelmään tai perustaa vesiosuuskunta
<p>4. Ympäristö ja ulkoilu</p> <ul style="list-style-type: none"> - kylämaiseman kehittäminen - uima- ja venerantojen sekä veneenlasku- paikkojen luominen ja kehittäminen - ulkoilu- ja liikuntamahdollisuuksien kehittäminen - veneilyreitti Repovedeltä Verlaan 	<p>4. Ympäristö ja ulkoilu</p> <ul style="list-style-type: none"> - Verlassa tieympäristön kohentamisen tarveselvitys ratkaisee esim. pysäköinti- alueen ongelman - muissa kylissä maisemasuunnitelmia tai kartoitusta - Levonranta sekä muut olemassa olevat paikat esim. Torpanlahden ranta ja Pajulahdenniemi - yhteistyö lomakylän ja kalastusosuuskuntien kanssa - ulkoilureittien kunnossapito, kehittäminen, raivaus, merkitseminen, tiedotus. Levonrannan kehittäminen, nuotiopaikat ym. - sopimukset maanomistajien kanssa, ylläpitosopimukset, yhteydet kuntaan - Sotakivelle viitta ja Rajakiven ympäristön raivaus - yhteistyö lomakylän kanssa - yhteistyö asian ajamisessa
<p>5. Yhdistys- ja yhteistoiminta</p> <ul style="list-style-type: none"> - tiedottamisen kehittäminen ja yhteistyön lisääminen eri tahojen välillä - yhteenkuuluvuuden tunteen säilyttäminen ja lisääminen 	<p>5. Yhdistys- ja yhteistoiminta</p> <ul style="list-style-type: none"> - yhteiset tapaamiset Verlan seudun eri toimijoiden välillä, seurantaryhmän toiminnan kehittämisen tms. elimen toiminnan kehittäminen - kyläläisten edustus Verlan maailmanperintökohteen hoitokuntaan - sähköpostin ja internetin tehokas hyödyntäminen - ilmoitustaulujen huolto kaikissa kylissä - Jaala tänään –lehden ja paikallislehtien hyödyntäminen - vakinaisten ja kesäasukkaiden tapaamiset ja kylän omat tapahtumat kaikille avoimien tapahtumien rinnalla

- kokoontumispaikat	<ul style="list-style-type: none"> - kesätori - Seuratalon kunnostaminen ja sen toiminnan kehittäminen - kesätorille sopiva paikka - kyläkonttoori - muiden paikkojen hyödyntäminen esim. Viiniverla ja Verlan entinen kansakoulu
---------------------	--

4. Yhteystiedot

Kyläsuunnitelmaan liittyvissä asioissa voi ottaa yhteyttä Verlan seudun kyläyhdistyksen johtokuntaan. Kulloistenkin toimijoiden yhteystiedot löytyvät esim. yllä mainituilta kylän internetsivuilta sekä ilmoitustauluilta ja Jaala tänään -lehestä. Sähköpostitse voit ottaa yhteyttä myös lähettämällä postia osoitteeseen kylayhdistysjohtokunta-owner@yahogroups.com.